

Norra Nöbbelövs kyrka

55.7321, 13.1666

Att den gamla medeltida föregångaren till dagens kyrka i Norra Nöbbelöv var liten borde inte ha gjort något i slutet av 1800-talet, då det bara bodde drygt 300 invånare i församlingen. Men i samband med visitationer hade biskopen pekat på bristerna i den gamla medeltidskyrkan. Kyrkoherde Cavallin instämde. "Liten, oprydlig och ruskig" var hans omdöme. Han framhöll också att kyrkan trots det lilla antalet församlingsbor ändå var för liten.

Norra Nöbbelövs nuvarande kyrka som uppfördes 1900-till 1901 ritades av arkitekterna August Lindvall och Harald Boklund i Malmö. Det sägs att arkitekterna ska ha varit inspirerade av Helgo Zetterwall och Allhelgonakyrkan i Lund i sin utformning av Norra Nöbbelövs kyrka. Men det som talar emot detta är att arkitektduon hade ritat ett flertal nygotiska kyrkor innan Norra Nöbbelövs, bland annat Limhamns kyrka som är samtida med Allhelgonakyrkan.

Arbetet med att bygga den nya Norra Nöbbelövs kyrka utfördes under ledning av byggmästaren Olof Persson från Sjöbo. Det ingick även i Perssons uppdrag att riva den gamla kyrkan. Stenarna användes istället för att bygga skolan som idag fungerar som församlingsgård.

Det sägs att arbete med den nya kyrkan blev så pass kostsamt att Olof Persson gick i konkurs och sedan lämnade landet 1901, innan den nya kyrkan invigdes på Allhelgonadagen samma år.

Det finns uppgifter om att tornet ska ha blåst ner under byggandet, varför det torn som slutligen uppfördes blev lägre än i de ursprungliga ritningarna.

Kyrkan har två kyrkklockor. Den äldre och större som kommer från den gamla kyrkan bär en inskription på plattyska, som översatt betyder "Hjälp Gud, med din nåd, att mig ditt verk väl lyckas".

Lillklockan från 1901 har bland annat en inskription på latin: Soli Deo Glorie, "Åt Gud all ära".

En annan ännu äldre klockan från Norra Nöbbelöv finns nu på Historiska museet i Stockholm.

En tid före rivningen av den gamla kyrkan flyttades ett helgonskåp till Historiska museet i Lund. Skåpet som kallas "Jungfru Maria från Nöbbelöv", stod på norra sidan i kyrkan och har daterats till sent 1300-tal. Ytterligare två Mariafigurer med samma ursprung finns i Brågarps kyrka i Staffanstorp och Sankt Gertruds kyrka i Falsterbo. En kopia av Jungfru Maria med Jesusbarnet finns i Norra Nöbbelövs kyrka, gjord i gips 1965 av bildhuggaren Birger Videlius. Även ett triumfkrucifix flyttades innan rivningen och finns nu i Kulturens samlingar.

Triumfkrucifixet på altaret är skuret i trä av konstnären Eva Spångberg från Gamla Hjälmteryd utanför Vetlanda i Småland. Eva Spångberg som kallade sig Förkunnare i trä, har även gjort figurer till församlingens julkrubba.

Predikstolen har på korgen fyra tavlor, varav tre har motiv av evangelisterna Lukas, Matteus och Johannes med sina respektive attribut

Dopfunten från 1100-talet vilar på en nyttilverkad platta av sandsten. Dopfatet i mässing är från tidigt 1500-tal.

Orgeln som är tillverkad 1971 av Mårtensson Orgelfabrik i Lund, är inbyggd i kyrkans ursprungliga nygotiska orgelfasad från 1901. Den ursprungliga orgeln hade byggts av orgelbyggaren Johannes Magnusson i Göteborg. På 1950-talet ersattes den av en orgel byggd av E A Setterquist & Son i Örebro.

Av den gamla kyrkans medeltida inventarier återfinns återfinns förutom dopfunten även en ljuskrona.

Målningar av hur den gamla kyrkan såg ut finns bland annat att se i kyrkans kor. I annexets samlingsrum finns en annan målning av samma konstnär som visar den gamla kyrkans interiör. Målningen hängde tidigare i koret under målningen som föreställer den gamla kyrkans exteriör, men flyttades 1995 när ett dörrhål togs upp till tillbyggnaden för textilförvaring. Båda målningarna tillkom kyrkan 1928 och utfördes efter det att den gamla kyrkan hade rivits, skapade av den lokale konstnären Alfred Hedlund, som dels lär ha utgått från fotografier, dels målat fritt ur minnet (Hedlund föddes i Norra Nöbbelöv och var i 15-årsåldern när den gamla kyrkan revs). Alfred Hedlund fick senare sin grav strax nordväst om kyrkan huvudentré.

När man i mitten av 1990-talet drog in vatten till kyrkan påträffades delar av en massgrav från slaget vid Lund år 1676, det blodigaste slag som stått på Nordisk mark. Vid slutstriden i området nära Norra Nöbbelöv och Vallkärra stupade mer än 9000 soldater.

Både den danske och svenske kungen deltog i slaget, och i och med att kung Carl XI avgick med segern kunde han befästa Skåne som en svensk provins.

Fyndplatsen ligger mellan kyrkan och församlingshemmet vid trappan som leder ner till Nöbbelövsgården. Man antar att massgraven följer den västra gränsen för den gamla kyrkogården, det vill säga att hela massgraven ligger inom Norra Nöbbelövs nuvarande kyrkogård, men detta är något som man inte vet helt säkert då andra gravar inte får störas.

Källor:

Webb: Norra Nöbbelövs församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Pdf: "Norra Nöbbelövs kyrka - Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning". Lunds stift Henrik Nilsson 2015.